

1 משום רבי ישמעאל אמר תלמיד אחד -
 In our משנה, בית שמאי held that a מבווי requires both a לחי and a קורה, while בית הלל requires only one or the other, או לחי או קורה.

The משנה continued that a certain student, who is later identified as רבי מאיר, once told ר' עקיבא that ר' ישמעאל holds that both בית שמאי and בית הלל agree that a מבווי whose opening is less than four אמות wide only needs a לחי or a קורה. Their Machlokes is only in the case of an opening between 4 and 10 אמות.

1 משום רבי ישמעאל אמר תלמיד אחד

הכשר מבווי

רבי אליעזר

לחיין

בית הלל

או לחי או קורה

בית שמאי

לחי וקורה

משום רבי ישמעאל אמר תלמיד אחד רבי מאיר

בית הלל & בית שמאי

מחלוקת

Between 4 and 10 אמות

All Agree

Less than 4 אמות

2 מחלוקת ב"ש וב"ה ר' עקיבא applies even to a מבווי that is less than four אמות wide.

2 ר' עקיבא

בית הלל & בית שמאי

מחלוקת

Even less than 4 אמות

3 רבי עקיבא היינו תנא קמא - the גמרא asks what the difference is between ר"ע and the ת"ק in their understanding of the מחלוקת ב"ש וב"ה? The גמרא answers that one of them holds that a מבווי that narrows down to an opening of less than four אמות needs no correction at all, while the other holds it does require at least one - either a לחי or a קורה. Even though ר' עקיבא rejected the idea that ר"ע and ר"ש agree about a מבווי that is less than four אמות wide, he said the הלכה כאותו תלמיד - we pasken like the student who understood otherwise, in order to keep his students sharp. It is also possible that he did not say the הלכה כאותו תלמיד, but נראין איתמר - meaning, the תלמיד said something that is logical, but not accepted להלכה.

3 ר' עקיבא היינו תנא קמא?

Less than 4 אמות

Less than 4 אמות

ר' עקיבא

הלכה כאותו תלמיד

(אחד ב"ה בתלמידים) (נראין איתמר)

4 The Gemara continues;
 כל מקום שאתה מוצא משום רבי ישמעאל אמר תלמיד אחד לפני רבי עקיבא אינו אלא רבי מאיר -
 Since ר' was a student of both רבי עקיבא and רבי ישמעאל, whenever we find this phrase - a student said something to ר' in the name of ר' - it is always רבי מאיר.

We know that ר' was a student of both, from the fact that he describes how he told ר' and ר' ישמעאל that he would use ספרי תורה in the ink that he used to write תורה, as an effective way of preventing the letters from becoming erased, and one of them approved while the other did not. There are two versions as to with whom he studied earlier and approved, and with whom he studied later and did not approve.

4

כל מקום שאתה מוצא
 "משום רבי ישמעאל
 אמר תלמיד אחד לפני רבי עקיבא"
 אינו אלא רבי מאיר

ר' was a student of
 רבי עקיבא & רבי ישמעאל

He told them he would use
 ספרי תורה in the INK to write תורה
 Preventing the letters
 from becoming erased

One approved The other did not

TWO VERSIONS...

With whom he studied earlier and approved

With whom he studied later and did not approve

5 Two parenthetical points that emerge from the discussion are:

In the second version, ר' emphasized that a סופר's work is מלאכת שמים - the work of heaven, and a mistake of one missing or extra letter can destroy the world. Rashi explains;
 Omitting the א' of the word אמת in אמתים - would read מת - OR
 Adding a ו' at the end of the word וידבר in וידברו - would read וידברו plural.

5

ר' emphasized

A סופר's work is מלאכת שמים

A mistake of one missing or extra letter can destroy the world

כ"א

מת

וידברו

6 To reconcile the chronological order of events, the Gemara says that ר' first learned from ר' עקיבא, but had to leave. He could not determine how to pasken because ר' explained both sides of an argument extremely well. Therefore he went to ר' ישמעאל וגמרא, and later returned to ר' עקיבא וסבר סברא.

6

ר' learned from...

1 ר' עקיבא

2 ר' ישמעאל ואמר אמרא

3 ר' עקיבא וסבר סברא

7 Once we mention using קנקנתום, the Gemara tells us two מחלוקות about פרשת סוטה, which the Gemara concludes are not related to each other.

First, even though קנקנתום clearly may not be used in writing the מגילת סוטה because it will need to be erased,

7

קנקנתום ← פרשת סוטה

קנקנתום
for
מגילת סוטה

אסור
Because it will need to be erased

8 there is a מחלוקת whether ר' מאיר holds that קנקנתום may be used in the פסוקים of פרשת סוטה written in the תורה. ספר יהודה רבי says he holds קנקנתום may be used because we may not use part of the תורה סוטה anyway, but רבי יעקב says he holds that קנקנתום may not be used, since the פסוקים from the Torah may be used for a מגילת סוטה.

8

קנקנתום
for
פרשת סוטה

רבי יעקב
רבי מאיר
May Not be used
We MAY use the ספר תורה as מגילת סוטה

רבי יהודה
רבי מאיר
May be used
We may NOT use the ספר תורה as מגילת סוטה

9 Second, the תנא קמא holds that a מגילת סוטה written for one סוטה may not be used for another woman, while רבי אחי בר רבי אישיה holds it may be used. We cannot compare it to a גט written for one woman that may not be used for another, because regarding גט it says וכתב לה, therefore it requires גט - the writing must be done for the sake of that woman - whereas, regarding מגילת סוטה it says ועשה לה - therefore, according to רבי אחי - it requires only עשייה לשמה - the erasing to be done for the sake of that particular woman.

9

מגילת סוטה written for one סוטה

רבי אחי בר רבי אישיה
May be used for another woman
ועשה לה
עשייה לשמה

תנא קמא
May Not be used for another woman

גט written for one woman
May Not be used for another
וכתב לה
כתיבה לשמה

10 The Gemara goes on to say four great things about the גדלות of ר' מאיר:

-1- שאין בדורו של ר' מאיר כמותו - R' Meir was unequalled in his generation, but we do not pasken like him
- שלא יכלו חביריו לעמוד על סוף דעתו -
His contemporaries were unable to determine his final position, because he was able to present convincing logic for both sides of an argument.

-2- לא רבי מאיר שמו - his name was not really רבי מאיר, but רבי רבי מאיר נהוראי - We call him ר' מאיר because he would light up the eyes of the חכמים in הלכה.

11 -3- אמר רבי האי דמחדדנא מחבראי דחזיתיה לרבי מאיר מאחוריה - Rebbe attributed his sharpness to having seen ר' מאיר from the back, and assumes he'd be even sharper had he seen ר' מאיר from the front. As the Posuk says:
והיו עיניך רואות את מורריך

-4- His student סומכוס was able to give 48 explanations why things are טמא or טהור.

12 The gemora continues...

בית הלל and בית שמאי argued for three years until a קול - a heavenly voice - declared
- אלו ואלו דברי אלקים חיים - both opinions are the word of Hashem - However,
בית הלל - the Halacha follows - הלכה כבית הלל.

The reason we pasken like בית הלל is that they were easygoing and always mentioned בית שמאי first, not only in Halachic arguments, but even when relating an incident involving בית הלל and בית שמאי. We learn from here that people who humble themselves ultimately become prominent, and people who seek honor, it eludes them.

10 רבי מאיר 4 great things about

1
שאין בדורו של ר' מאיר כמותו
But we don't pasken like him
לא יכלו חביריו לעמוד על סוף דעתו

2
לא רבי מאיר שמו
אלא רבי נהוראי
מאיר עיני חכמים בהלכה

11 אמר רבי האי דמחדדנא מחבראי דחזיתיה לרבי מאיר מאחוריה
והיו עיניך רואות את מורריך

4
His student סומכוס was able to give 48 explanations why things are טמא or טהור

12 שלש שנים נחלקו בית שמאי ובית הלל
אלו ואלו דברי אלקים חיים
הלכה כבית הלל

The reason we pasken like בית הלל
They were easygoing & always mentioned בית שמאי first

We learn from here...
People who humble themselves ultimately become prominent
People who seek honor, it eludes them

13 ת"ר שתי שנים ומחצה נחלקו ב"ש וב"ה -
One מחלוקת that they had for two and a half years was
whether
- שלא נברא - OR - נוח לו לאדם שנברא
It is better for a person to have been born or never to have
been born at all.
Until they voted and decided
- נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא
We would be better off not having been born.
- ועכשיו שנברא
However, once we are born
- ימשמש במעשיו or יפשפש במעשיו
We should search or examine our deeds and be very careful
with how we act.

The Mishnah at the end of the Daf will be reviewed with the
Gemara on the next Daf.

13 ת"ר שתי שנים ומחצה
נחלקו ב"ש וב"ה
נוח לו לאדם
שלא נברא ? שנברא
they had this מחלוקת for two and a half years
Whether it is better for a person
to have been born
or never to have been born
Until they voted and decided
נוח לו לאדם שלא נברא
יותר משנברא
... ויזיליו לברא
יבטל במזליו